

L'Estat Català ★

PUBLICACIÓ DE ORIENTACIÓ NACIONAL

Direcció: FRANCESC MACIÀ, Diputat

L'ACCIO DIRECTA

Nacionalitat per la cultura? No hi ha cultura possible allí on no hi ha valor ni esperit de sacrifici.

Haralt Nielsen

Una conclusió sincera, raonada, es desprén després de totes les més pregoneres reflexions sobre l'esdevenidor de la causa catalana: el plet de Catalunya no's solucionarà armònicament; no té solució jurídica.

Es que una conclusió és afirmació de convenciment malgrat les externes apariències, el polític catalans que batallen per l'encarrilament del nostre plet nacional, per la via legal i efusiva, la repeteixen en els moments d'abstracció o de descuit polític involuntari.

No hi ha a Catalunya un català, mitjanament clarividet, que també no se la faci seva. Sols la política pertorbadora manté l'equívoc de la efusió. I la política novella, política d'ètica o sinceritat, però al fi i al cap política, ajuda amb la seva posició intermitja i emboirada a eternitzar la confusió.

Si Catalunya no té altra solució que el dilema de renunciar a la seva llibertat o bé guanyar-la pel sacrifici, preguntem: de què serveixen les eleccions i els parlamentaris? No és fer mal a la causa de Catalunya tota altra orientació que no siga la de l'acció directa? Perquè, llavors, o no es té valor per anar-hi o es enganyar una vegada més al poble.

Catalanitzar un diari, és cosa lloable. Els elogis no es perdran per nos-

altres. Realitzar una tasca catalanitzadora està molt bé. Són coses que amb diners i per poca voluntat que es tingui es guanyen. Però el valor patriòtic és sotjar l'abim i més quant l'abim s'obra als nostres peus i sabem que fatalment, inexorablement l'hem de saltar o caure en l'etern lligam de l'opressió.

El plet de Catalunya té un pervindre fosc. Es aquesta fosquedat la que fa mal a molts patriotes. Però, com deia ara fa dos anys, l'amic delecte Salvat Papasseit, Catalunya no serà alliberada amb una reverència o bé amb una rosa al trauc.

Cal que la terra catalana es regui amb sang dels defensors de la màxima lliberació. I és així que causa horror a molts catalans que es diuen nacionalistes. Tot seguit oïren les ex-nacionalistes. Tot seguit oïreu les exclamacions del seny i de la prudència, com us surten al pas:

—Seria un sacrifici inútil. No és encara l'hora.

Així no és res més que la poca fe amb Catalunya i la manca de fortitud patriòtica.

On s'ha vist que el sacrifici patriòtic, fos estèril? Anar al sacrifici s'hi pot anar a ulls closos; i fins sapiguent que sols es té de sofrir una derrota immediata. La sang dels herois és

l'esca que fa encendre les flames ondejantes. Passen les paraules, passen els èxits parlamentaris; però la veu de la sang no s'ofega, ni l'acalla el vent de les variacions de la política.

Sacrifici inútil! Sacrifici inútil! Si tinguéssim d'esperar l'hora útil del moment heroic, ja es podria tancar amb pany i clau el llibre de la Història de la Pàtria.

El mal patriota, com l'home gandul, no troba mai bé l'hora d'empendre la feina.

Si els sectors diversos del Nacionalisme Català, no es creuen amb valor de començar la feina abnegada i cruenta, que deixin a mans de tots els patriotes la decisió. Que es faci un plebiscit i si la majoria dels nacionalistes catalans opina afirmativament, que els novells líders del moviment català ocupin el seu lloc.

Al redós del punt concret de la nostra llibertat nacional són notes marginals i variacions sense positiva transcendència totes les altres actuacions que es realitzen i les que probablement s'inventin per realitzar.

Tot es farà, menys l'anar de dret a les batalles definitives.

A la "Lliga Regionalista" no se n'hi pot fer retret. Ja ha dit ben clarament la seva opinió. La "Lliga" no creu amb el separatisme i per con-

seqüència amb cap acció de revolta, que ja per endavant ha condemnat.

"Acció Catalana" hauria d'haver dit concretament la seva paraula. L'hauria d'haver dita; però no és fàcil que diga mai res sobre aquesta declaració. Acció Catalana es va constituir per encarrilar el moviment nacionalista, que era pretèrit amb les lucubracions regionalistes. Per això abandonà la "Lliga" i feu nucli apart. Ço no ha privat no obstant de que els elements de la "Lliga" apoiessin electoralment i sens reserves a "Acció Catalana".

Per ço repetim que és una pertorbació, totes les altres actuacions patriòtiques que no siguin relligades amb la tasca d'alliberament nacional.

Es aquesta la única ruta inexorable que haurà de seguir el moviment reivindicador català.

Donar la batalla amb l'acció directa, no vol dir sortir al camp vint mil homes o els que siguin, amb una organització completa i amb una nomenclatura regimental. Donar la batalla d'acció directa, vol dir guanyar els combats de poc en poc, i guanyar el terreny de mica en mica. Els combats d'aquesta batalla no serien formats al llarg de les serralades, ni farien la marxa al toc d'aires marcial. Esser combatent de l'acció directa, vol dir tenir una corda a punt per a que el traïdor no es vengui per segona vegada la Pàtria. Esser combatent de l'acció directa vol dir que el que públicament hagi ultratjat Catalunya de paraula o obra, perdi per sempre més les ganes de repetir l'empresa. Esser combatent de l'acció directa, vol dir imposar el browning en mà el respecte a la dignitat de la raça, siga allí on siga.

El combatent de l'acció directa té d'ésser convençudíssim, que és preferible començar així, abans l'enemic no prengui l'iniciativa.

Tot ço que siga estorsió, obstacle, pertorbació i més encara que dificulti l'enemic serà acció directa.

Després, més tard, en l'immensitat de les nostres muntanyes, l'eco llunyà, dirà finalment als catalans ço que és acció directa.

Ara mateix una reacció espanyolista es congrua contra tot ço que és

sentiment de llibertat nacional i de dignitat civil i humana dels catalans.

Tornem a repetir; perquè volem que cada patriota fos posseït d'aquest convenciment.

Què farem de la nostra acció catalanitzadora si revólver en mà se'ns obligarà deixar-la? Una explicació, potser, més clara. Què farem els patriotes si amb el nacionalisme català, l'Estat central segueix una conducta semblant o segurament pitjor a la que seguí amb la dissolució de les organitzacions del Sindicat Unic? El moviment patriòtic alliberador nostre, sols té aquest camí. El no escometre'l amb decisió i gosadia entenem que és un greu manament a la Pàtria.

Aquesta manca de violència amb l'enemic ocasiona greus perjudicis a la nostra causa. Cada dia que passa minva l'impetuositat del catalanisme. Mentre fem literatura i bells discursos dogmàtics, la Mancomunitat — per exemple — va perdent la seva sobirania. Plet català que es du a Madrid, no obstant el seu caire inofensiu i purament d'ordre econòmic o administratiu; és plet que es perd. Mentre donem la sensació d'un matic nacionalista més accentuat, les colles polítiques de la burocràcia madrilenya, invadeixen la nostra terra i parlant en català — i inclús usant llenguatge nacionalista — van guanyant lluites electorals.

Aquesta energia ausent del Nacionalisme, permet la confusió, la pertorbació d'ideal en la terra catalana. Anem passant temps; anem perdent el temps. Després de l'era dels Jocs Florals, l'era dels bells discursos polítics. Ja hem assistit a tots els mítings i a totes les efemèrides. Hem col·laborat a tots els plebiscits i a totes les manifestacions. Hem cantat "Els Segadors" per la Rambla i hem dut totes les corones possibles an En Casanova i an En Clarís. Ha vingut Sant Jordi i una rosa grana ha oscilat al nostre trau de l'americana. El que més, sap el llenguatge "fidalgo" de personal de delegació policiaca. I res més. Res més si no ens decidim a llençar la vida nostra des d'una cantonada, en holocauste de la Pàtria irredenta. Donguem la batalla amb totes les flors i amb tots els bells

ideals al pit; però donem-la. Ai de nosaltres si aquesta feblesa va seguint! Ai de nosaltres també, si al sacrifici no hi van tots els que es diuen patriotes! Si l'acció directa és patrimoni exclusiu dun sector nacionalista, cau damunt del reste dels patriotes una responsabilitat greuíssima. Cau damunt d'ells la responsabilitat de l'inutilitat d'aquest sacrifici.

Com deia un editorial de "La Publicitat" catalanitzada, molts catalanistes senten una adversió a la nostra obra d'alliberament i s'afegiren a nosaltres, homes abruptes, amb cara de sorge de caserna espanyola. Res tant al contrari d'això. No som pos uns professionals de la violència. "La Publicitat" mateixa se les havia amb "La Veu" per ço que fa referència a la joventut dels patriotes que dirigeixen els diversos sectors del Nacionalisme. El nostre sector, no ofereix cap càrrec representatiu; però això no priva que alguns tinguin càrrecs que apreciem d'un més alt honor que l'adquirir per una miserable papereta electoral. No fem pas mala cara i som al fi i al cap uns somnadors. Qui més qui menys té l'obsessió romàntica. La nostra esperança, la nostra il·lusió és veure la terra catalana, trencant la tradició no catalana del vergonyant conformisme. El primer foc a la serra o foratgiran l'enemic des de les finestres esbategades de les nostres masies, és tota la nostra aspiració. Estem segurs, convençudíssims — la història vé amb nosaltres — que tots els moviments de llibertat els han dut els idealistes. Oh, patriotes, com envegem a l'Irlanda! Oh, patriotes, com se'ns revolta la sang el dia — cada dia — que tenim de baixar d'un tramvia avengonyits de l'esclavitud; que fins un insignificant cobrador de tramvia, castellà, ens pot posar a l'observació! Ah, polítics catalans, patriotes d'altres sectors! Quina més greu culpabilitat, adquiriu davant la Pàtria, produint an els rengles patriòtics aquestes estorsions pertorbadores. Si que cada nucli es desenrotlli amb la seva peculiar psicologia; molt bé. Però ai de nosaltres si no relliguem amb el vincle del sacrifici i no posem amb el nostre heroisme el segell que refermi la causa fra-

ternal de la nostra llibertat! Heu dit, vosaltres, homes d'Acció Catalana, que tots els camins eren bons No, un sol n'hi ha de camí bo i és aquest: l'acció directa.

Que cap patriota deixi de propagar en les seves relacions: al taller, a la fàbrica, al cafè, al club deportiu, a la treballada del camp, el

Catecisme del jove Patriota

del que s'ha fet una edició de 20.000 exemplars a dues tintes.

PREU: 2'50 el cent

EN VENDA:

C. D. N. Sant Honorat, 7, pral.

Unió Catalanista: Canuda, 14, pral.

Llib. Nacional Catalana: Corts, 613

L'ESTAT CATALA i el Separatisme

El senyor Rovira i Virgili, ha donat fa poc una conferència a Terrassa. El senyor Rovira i Virgili, ha aprofitat aquesta avinentesa per a rebatre certs arguments, dels que es diuen efesius, preconitzats pel senyor Duran i Ventosa, en una anterior conferència, precisament també a Terrassa. El senyor Rovira i Virgili va estar magnífic; els radicals, els insurgents de l'indomable bandera de L'ESTAT CATALA ho aplaudim sincerament; però el senyor Rovira i Virgili en la seva magnífica conferència, ha

aludit el criteri modest del nostre hucli radical nacionalista.

Anem a veure ço que del nostre ideari ha dit el senyor Rovira i Virgili:

"Per això jo us diré que no comprenc cert separatisme una mica estrany que s'ha manifestat, en els últims temps. No fa molt que un periòdic nacionalista, basant-se en l'anunciat dels punts, d'aquesta conferència meua, ha escrit que les meves teories no eren prou radicals, prou independentistes. I aquests mateixos elements que m'acusen de la suposada claudicació, diuen: "Nosaltres som separatistes, Catalunya serà lliure, i aleshores entrarà en el conjunt de la Federació espanyola". Però jo dic que si els que contenen aquestes teories es pensen ésser separatistes, no ho són. Aquest separatisme duraria una setmana o un mes, és a dir, el temps de separar-se i tornar-se a juntar."

Nosaltres, homes humils, que no hem donat mai conferències amb apoteosis esplèndides, ni hem escrit en grans rotatius que paga la política, que som més joves que l'amic i company de causa Rovira i Virgili; però que som sota la bandera del catalanisme integral ja fa temps, des d'aquells temps en que l'amic Rovira, romania en els partits que no passaven de "regionalisme autèntic"; hem de declarar que no hem escrit mai, ni hem llegit les afirmacions que ens atribueix el senyor Rovira.

I si aquestes haguessin sigut dites o escrites per descuit o confusió lamentable — que confessem que ignorem — com a prova ferma de la nostra desaprovació de les mateixes, oferim al senyor Rovira i Virgili un gabadal immens d'articles de "La Tralla" i de L'ESTAT CATALA de l'època present i el text de parlaments en els "mitings" de difusió de la nostra teoria separatista.

Però tant si es vol comprovar o no ja des d'ara no planyem la feina de fer altra volta una declaració més: Nosaltres som separatistes i si les circumstàncies portessin a Catalunya a la victòria definitiva, no tindriem amb Espanya altra relació que els més alts deures d'humanitat exigeixen.

Entesos?

Devem conrear la nostra intel·ligència; però també el nostre valor. Es necessari que hi hagi un fonament racional en el nostre patriotisme; però també és necessari que la raça no perdi virilitat en les divagacions oratòries. Les protestes líriques no serviran de res. Es precis donar a la joventut la sensació de l'entusiasme. Però un entusiasme que no s'apagui en els arxius de les biblioteques; ni es deformi, ni degradi pels excessos de les provocacions bèl·liques. Tenim la missió de retornar un poble a la seva antiga vida lliure. Som una nació que té una història gloriosa. Innombrables generacions han lluitat pel danisme. Ara ens toca el torn a nosaltres. Prosseguim la lluita.

HANSSEN NORREMOBLE.

(Líder nacionalista del Slesvig Jutlàndia del Sud)

Convivència o assimilació

Gairebé totes les nacionalitats que han hagut de lluitar per la consecució de llurs drets, han esdevingut Estat, gràcies a la convivència de tots els estaments nacionals. Cal, sinó, donar un lleuger repàs al moviment nacionalista d'ençà de la Gran Guerra i fixar-se en la llista considerable de les nacions que posteriorment s'han estatitzat.

Ni la Bohèmia, ni la Servo Croàcia, ni la Finlàndia, ni la Txeco-Eslovàquia, ni moltes altres de les petites nacionalitats que gaudeixen actualment d'un règim governamental més o menys definit, haurien probablement arribat a felicitat si s'hagués volgut estructurar l'actuació patriòtica dels diferents sectors nacionalistes. Els propis irlandesos, quin patriotisme no té parió en la història universal, no haurien pas suportat la seva heròica abnegació si els hagués faltat la unitat de front dintre el rengle nacionalista. Fins els jueus, tot i estar desintegrats de la seva pàtria, s'han manifestat diverses vegades en un camp comú.

Sols els catalans són els que restem a la retaguarda de les reivindicacions nacionalistes. Per què? Perquè no som prou catalans: heu's aquí la raó per la qual el poble català no ha fet efectiva la seva personalitat.

Certament, els catalans, mai ens hem pogut entendre en la nostra vida social i política. Si aquesta circumstància fós deguda a la diplomàcia de l'enemic, n'hauríem una perfecta excusa; però, sobradament hem vist com l'enemic no ens ha donat altra prova que la de la seva torpesa; i això, en veritat, cal aprofitar-ho sense ambigüetat i amb conjunció.

Considerem, germans, la responsabilitat a que està sotmesa la nostra condició de català. Considerem que nosaltres ens devem a la Pàtria, de la mateixa manera que els nostres fills es deuran a nosaltres.

Avui que tots els agrupaments conclouen en que, tard o d'hora, s'ha de raure pels mateixos viarany, per què no concretar ja una actuació de col·lectiva solidaritat? Per què deixar per a demà la tasca que avui mateix ens apremia?

Per desgràcia de la nostra causa, resta encara entre nostra gent (sic) un imperalisme massa personal per a emprendre una resolució radical. Es rebutja una convivència patriòtica, i es trafica, no obstant, una assimilació de patriotes.

Nosaltres creiem que l'assimilació no és més que un destorb quan està integrada a base de mitges tintes. Per això aixequem el crit enlaire per a que el recullin significades agrupacions que, tot i tenir una història honorabilíssima dintre del catalanisme, han fet pacte d'humillació davant l'afalagadora

actuació d'un determinat sector de la política catalana que encara no té qualificació definida en matèria de nacionalisme.

Nosaltres som desconfiats fins a les proves; aquesta desconfiança, val a dir-ho, ha mantingut entre l'element sincer de la nostra Catalunya el caliu d'independència, sobre el qual s'ha volgut iniciar tendències de borbosa significació. Tal és la que ve adoptant Acció Catalana.

No fa molts dies que en una editorial de "La Publicitat" i sota la capçalera de "Les virtuts de la convivència", va aparèixer una d'aquestes exposicions amb que el confrare "La Veu de Catalunya" acostuma a prescriure als catalans que no combreguen amb rodes de molí. En la esmentada editorial, igual que en altres en què el portaveu d'Acció Catalana ens al·ludeix amb certa freqüència, rares vegades hi hem vist una sinceritat ideològica. Ço que hi hem vist és, emperò, un sarcàstic enjogassament amb la nostra fe de catalans; i això, no produeix en nosaltres altra cosa que una purista repugnància.

Cal fer notar, doncs, a Acció Catalana que, si bé prenem en consideració les indicacions que ens siguin fetes en sentit altruista, no ens preocupa, per altra part, la commiseració de la seva pedagogia; una i primera, perquè en el cor de la nostra Catalunya hi tenim la consagració de nostres cor i pit a la vegada; i en segon lloc, perquè som d'aquells que no reconeixem en nostra Pàtria cap autoritat que no vingui informada de una sincera catalanitat. Hem arribat a un temps en que s'ha d'afirmar o s'ha de negar la nostra condició; en el primer cas, cal demostrar-ho; i en el segon, és precis l'esguard cap a la posta de sol.

Nosaltres, repetim-ho, no amparem el criteri personal a cap disciplina de partit; però, davant les necessitats de la Pàtria, ens supeditem a la millor harmonia que directament ens porti a la independència absoluta de Catalunya. ESTAT CATALA guardarà distàncies en quant al grau de catalanitat; mes, en lo que atany a patriotisme, no defugirà la convivència dels que persegueixen la llibertat de Catalunya, sigui qui sigui.

Clara i definida és, doncs, la nostra situació. Clara i definida ha d'ésser també la nostra actuació; i, si bé és veritat que tots els camins porten a Roma, un n'hi ha entre ells que és el més dret i segur. Cal adoptar, doncs, entre totes les actuacions, la més efectiva, la més reial i la més decisiva.

Si un poble més atrassat invadís la meua pàtria, em recaria tant sols una cosa i és que amb els seixanta anys que pesen damunt meu, probablement no tindria força per a pendre un fusell i defensar-la.

Pere Kropotkine.

Nacionalistes!

El cas d'En Pere Puig de la Joventut Nacionalista de Berga, no pot permetre's que s'acabi amb la condemna del volgut company.

L'ESTAT CATALÀ, publicació, us demana que individualment treballev al sí de les entitats catalanes, siguin del sector que siguin, una campanya en pro del malhaurat company.

COMENTARIS

Notes al marge

Novament s'ha reprès la debatuda qüestió, per nosaltres ja escatida en aquestes planes, de si les organitzacions patriòtiques de Catalunya deuen tenir exclusivament com fonament bàsic de les seves aspiracions el patriotisme, servant davant tot altre problema que no sia el de la llibertat nacional una neutralitat eixorca. Belles paraules les que suara deia En Campalans en la seva lletra oberta publicada en resposta d'al·lusions en les planes de "La Publicitat". Mes cal que tot seguit segueixin els fets a les paraules. Cal que els nuclis organitzats a base nacionalista, retreient els mots de l'industrialisme modern alemany, siguin formats en organisme horitzontal.

Nosaltres fins ara hem maldat per la formació de quelcom que fos un aplec de la disgregació dels partits; creïem així fer superar la tasca d'aquests en qüestions a tots afectes per mitjà d'un centre perifèric d'on irradiés un principi d'autoritat nacional acatada, enfront d'altra, per tots els nacionalistes.

I tan mateix segueixen els defectes que fins ara hem patit. En ple desconeixement de la psicologia interna del nostre poble i

dels fets que actualment es debateixen, seguirem, per la forçosa conseqüència de les organitzacions híbrides, on el mot "hi cap tothom" és columna sostenidora de l'edifici, en la neutralitat observada fins ara davant els problemes d'interès nacional. Nosaltres, coajudant a l'aclariment dels mots d'En Campalans, quan retreia que sols era possible una organització nacional a base de l'ideari d'ESTAT CATALA, farem notar que no creiem en l'eficàcia, aquí a Catalunya menys que enlloc de la convivència d'idearis diversos. Aquesta convivència és la observada fins ara per la Lliga, bell conglomerat de forces equidistants en nacionalisme i en solucions polítiques! Quins fruits ha reportat la seva actuació? La barreja a voltes conscient de l'aigua i del vi patriòtic. Al llençar la nostra idea per mitjà d'aquesta fulla, ha sigut necessari continuar per alguns el confusionisme, no gosàriem a dir per manca de pregonesa nacionalista, mes si per desconeixement de la realitat. Es hora de que nacionalment tothom tingui un sol breviar, més també que informi aquest amb quelcom que en ell li sembli armònic, que el primer és el breviar de tots.

Llavors seria possible arribar, per conseqüència natural, a una harmonia en allò que a tots ens és comú, car afirmant aquest desconeixement de la nostra psicologia, sabem prou bé que ningú vol fer negació, encara que estigui d'acord en altres punts, de la seva manera de veure la vida, el món i els problemes que a diari aquesta observació reporta.

Creguts en que seria possible aquesta federació nacional de les forces nacionals de Catalunya, vàrem llençar-nos a la lluita amb ardiment i franquesa. Hem sentit les veus que ajudaven al confusionisme, dir-nos lligats aquí o allà i no n'hem fet cas, tenint fe en la nostra actuació per a arribar al desenyan actual. Amb tot, seguirem maldant pel nostre ideari que és el de tots, esperant un jorn en ell combregarà tot Catalunya.

I si no és així nosaltres sense dubtar de l'eficàcia que puguin tenir altres actuacions, solament demanarem qui serà aquell que aportí a la nostra lluita diària les masses allunyades? Qui tindrà cura de la catalanització d'aquestes forces, allunyades de nosaltres per altres realitats? Qui farà sentir el seu verb als obrers anarquitzants, comunistes, socialistes o catòlics? Qui als mestres, a la nostra burgesia, a la aristocràcia? I podríem continuar el nostre interrogatori indefinidament. Perquè en l'home dues forces ensems hi lliuen. La seva concepció i la realitat. La Pàtria i la llur vida orgànica, i cal dir-los quin òrgan plasmarà la llibertat nacional fent sentir cada u la seva veu.

...nosaltres les volem vives totes les conciències, no en volem matar cap; que essent totes vives serem un poble gran i fort i essent totes mortes seriem un poble dels que decauen, un poble sens atreure llei que la força, un poble sectari, un poble decadent.

Dr. D. Martí i Julià

DIVISA

Vosaltres dones, heroïques com mai
 sigueu valentes que l'empresa és gran:
 les nostres filles que aprenguin l'afany.
 Per Catalunya, reseu català
 vosaltres, dones, heroïques com mai.

El catalanista de tota la vida

El poeta Josep Carner, en un dels seus llibres recents, en el que fa menció d'una noia, provinent d'un tros de terra catalana, no recorda si és el Camp o l'Empordà, però diu l'autor "on encara hi ha federals", retreu una vegada més l'irònica concepció que està an els darrers seguidors de la doctrina pimargalliana.

Avui el temps ha passat damunt una pila de coses de la vida de Catalunya. Del "federal de tota la vida" en resten encara remiscències i logren poguer fer una junta en vigílies d'eleccions. N'obstant, el "federal de tota la vida" cada dia perd terreny; es cotitza menys. A Figueres i a La Bisbal hi perduren, perquè tenen successió hereditària. Amb tot i això, el federalisme romàntic i conseqüent desapareix de la vida de la nostra política.

Un altre cas de romàntica conseqüència ve a suplantarlo: és el catalanista de tota la vida. Amb trenta anys i més de catalanisme, un home ja s'hi ha passat la vida. El "catalanista de tota la vida" és un home resignat. La fe — la ditxosa fe que gira les muntanyes i fa ministres — no'l deixa mai. Ell ha sigut interventor en els primers temps; ell ha sigut secretari perpetu de tots els agrupaments catalanistes. Ha dut cada any la seva corona an En Rafel de Casanova, i va passar sota l'Arc de Triomf en la manifestació solidària del 20 de Maig. Ha votat a desgrat seu, però a darerra hora, ha votat sempre. Ha

anat a totes les manifestacions, i a ple Juny ha ballat sardanes a l'Aplec de Vallvidrera o a Les Planes. A cada ascensió del nostre moviment, el cor se li ha deixondit, però després, el desengany dels homes l'ha retut amargament.

Va veure primer la fallida dels regionalistes, després que havia cregut —talment com En Cambó ho digué al famós míting de les Arenes— de que ja havia arribat l'hora de cloure els punys, i vegé, esmaperdut i adolorit, com tota aquella facècia es va acabar amb una gran creu que la gent de Madrid donà an En Prat de la Riba.

Més tard anà a la formació de l'esquerra catalana — aquella esquerra de la dreta — i es va entusiasmar quan En Pere Coromines digué allò: "Ja fa massa temps que *"Els Segadors"* no s'han cantat per les Rambles". En conseqüència, cantà "Els Segadors" a tot arreu. Al Palau de la Música, en aquells Jocs Florals famosos i al Turó Park, als nassos del nostre benemèrit Orfeó Català, que d'ençà que visitava col·lectivament i oficiosament reials personatges, els havia ja deixat a recó. El nostre catalanista de tota la vida ha anat a totes les delegacions de policia i ha pagat tots els periòdics haguts i per haver. Es de la Protectora de molt abans que aquesta edités els felïços cartells i no tenia tants oficials de secretaria com ara. La seva fe ha fet regidors, diputats de la Mancomunitat i ministres. La seva fe ha creat

notabilitats intel·lectuals i polítiques i prestigis de tota mena. Tothom ha pujat; sols ell, incommovible, no s'ha vengut per un plat de lleties. Ha vist la traïció dels polítics i la deslleialtat dels amics. Ha vist que els que més cuidaven, una plaça miserable d'agent electoral els feia canviar de cantó. Ha sigut sempre dels pocs, poguent ésser dels més. A ell van dirigits els cartells electorals i les convocatòries dels mítings. A ell les quadratures del diari nacionalista, que li diuen: *Si has perdut l'esperança en els governs d'Espanya, vota al senyor Fulano*. Ell ja fa temps que la té perduda l'esperança, i no és pas aquesta l'esperança que li dol més perdre.

El nostre catalanista de tota la vida és sempre el mateix. Quan hom se li atança i li diu: "Ja ho veus, tú vinga fer catalanistes, vinga fer patriotes, i quan els tens fets, els altres se te'ls enduen". Llavors ell us respón impertorbable: "Nosaltres som la gota de vinagre a la bota de vi ranci".

Oh, catalanista abnegat i anònim! Quan et caurà la vena dels ulls i engegarràs a puntades de peu als far-sants que inutilitzen el teu generós sacrifici?

Quant no't valdria més treure't el revólver i no les pessetes de la butxaca i exigir a tots els aspirants a la redenció de la pàtria el compliment immediat de ço que't prometen! A n'aquest pas, no la veuràs pas tú l'hora santa de la lliberació. Sempre te ho han fet veure: ara, ara sí que va de debó. I després... el desengany i vint anys més d'inutilitat. Com el federal de tota la vida, no'l veuràs mai el triomf de la teva idea, a no ésser

de veure-la retratada en la sala d'una oficina electoral. Ah, patriotes catalans, no ho volgüeu ésser de catalanistes de tota la vida! Sigueu patriotes de demà! I si voleu sapiguer com ho cal ésser-ho, us recomanem—i no és fer propaganda—llegiu aquesta narració que l'Editorial Catalana ha editat fa poc i que s'anomena "El pas dels gegants", i allí veureu com s'allibera un poble.

Cap nacionalista català deu deixar de llegir "Les tombes flamejants" del poeta Ventura Gasol i el llibre "El pas dels gegants" de Pierre Benoit, traduït al català i editat per l'Editorial Catalana.

CROQUIS

Banyes de sol

Malgrat l'obstinació de la nostra Atracció de Forasters, induïda pel conglomerat de propietaris d'Hostals per rics, en dotar a Barcelona dels pomposos i escaients títols de ciutat d'Hivern, i descomptant un reduït nombre de socis dels nostres Clubs de natació "Barcelona" i "Atlètic", no s'ha arrelat pas del tot, encara, la saludable costum de rabejar-se per les nostres platges tot l'any de cara al mar, aquest mar nostrat que escasseja vegades té un no per ningú.

Però ha passat ja, anc que embolcallat enguany per les antiestètiques cabrioles del període elector — l'interès del qual incomprendible per nosaltres — ha passat, repetim, la santa diada de Sant Jordi i això vol dir que les ròses son al punt àlgid de la seva fragància i que la naturalesa es vesteix amb les seves millors gales i el bon temps es disposa a mostrar-se com a tal i les cares colrades de l'Istiu comencen a preparar-se amb aquella patina de bronzeig tan agradable àdhuc per les nostres damiselles.

De bellnou l'"extranjero" tornarà a bocabadar-se al contemplar la faç de les nostres joventuts presumint per la nostra Rambla la salabró del nostre mar, i amb aquella resignació que el caracteritza — quan és a casa seva — pensará que entre les mil aplicacions del iodo s'hi troba la fórmula per esdevenir ferreny i dissimular els àpats endarrerits.

Les aventatges dels banyes de sol no és pas an aquestes planes on havem de pagar-les, però sí que per un alt sentit de bon gust ens pertoca el vetllar pel bon as-

pacte de la nostra ciutat i recomanar en ço que sia possible la seva difusió.

Figureu-vos, doncs, el bon efecte que ens faria que tantost ens arribés d'allà dalt algun xanxo-cònsul, que com tots "ens conequès", i hagués estudiat, com tots "el problema català", ens el trobessim de bon matí de panxa al sol.

La Nació — la consciència i el sentiment de la nacionalitat — és una força i la Política d'Idees aprofita la força aquesta, com la força del catolicisme, com la força del revolucionarisme, per a treure'n una nova forma de vida, de relacions humanes.

Hi ha aquesta diferència entre la "llibertat antiga" i la "llibertat moderna": la llibertat antiga era per alguns; la llibertat moderna tendeix a ésser per a tots. La llibertat antiga sorgí de la distinció entre "persones" i "coses", continuà aqueixa distinció aplicant-la als homes i establint que hi ha homes que poden servir de "medis" pels "fins" d'altres. La llibertat moderna ha esborrat aital distinció: ha proclamat que "persona" és el qualificatiu convenient, necessari de qualsevol "home", fins del més humil. Declarant que "tots" eren massa dignes per rebaixar-se a ésser "medis", ha convertit en qüestió general la qüestió particularista antiga. — La Nació, com a aspiració moderna, té aquesta base de la dignitat de la persona humana, del "fi en ella mateixa", per ella mateixa, per sa bellesa, per sa sublimitat.

Heu's aquí l'origen de l'"esforç nacional", i de tota la "qüestió nacionalista", independentment del seu desenrotllament futur. Es tracta d'una qüestió estètica, d'un moviment d'ànimes vers un Ideal.

Didac Ruiz

ESTAT CATALÀ,

divideix la seva tasca, donada la variació d'assumpes que li seran sotmesos, en dues oficines: Oficina de Redacció i Oficina de Organització.

Preguem als nostres comunicants que sempre que ho facin per escrit, baix sobre i indicant l'Oficina respectiva, segons l'assumpte que hi tinguin interès

Pro economia patriòtica

De tant en tant veureu en les planes dels diaris i en les parets de les entitats bancàries de Barcelona uns grans cartells de paper oferint al públic valors de nova emissió amb tals o quals garanties i tal o qual tant per cent d'interès. El fet no té en sí res de particular, i quan aquestes emissions tenen per objecte donar ajud a una empresa de la terra per a començar una nova explotació industrial o estendre la existent, el nacionalista català, com a tal nacionalista, no té res que dir-hi. Qui hagi pogut estalviar diners guanyats honradament amb el seu treball, té dret a donar-los-hi una inversió que li proporcioni algun benefici i l'ajudi a mantenir-se i mantenir la seva família.

Però, sovint, veureu que aquestes noves emissions de valors anunciades per les entitats bancàries de Barcelona, no tenen per objecte ajudar empreses catalanes que es proposin invertir els diners a Catalunya creant una nova font de treball i de riquesa a la nostra terra. Sovint veureu que les entitats emissores a qui van destinats els cabals producte de la emissió, són entitats no catalanes, que no han demostrat mai cap simpatia per Catalunya i que, pel sol fet d'ésser del país d'on són, hi ha motius sobrants per a creure que han de tenir més aviat un sentiment d'hostilitat envers les aspiracions nacionals de Catalunya. I aleshores si que el patriota català té dret a demanar la paraula.

Perquè quan un poble es considera en estat moral de guerra amb l'Estat que injustament el domina ha d'emprar tots els mitjans a l'abast de la mà per a combatre l'enemic. I l'enemic no es combat únicament a la trinxera. L'arma econòmica té també una eficàcia gran. Recordeu, sinó, el fet pels estats en lluita durant la guerra europea. Alemanya, d'un costat, amb la guerra submarina i els aliats amb el bloqueig es proposaven privar a l'enemic dels mitjans econòmics necessaris per a sostenir-se i portar-lo més aviat a la desfeta.

Per tant, donar diners catalans a gent de fora de Catalunya, i segurament enemics de Catalunya, és cometre dos delictes contra la Pàtria.

Primer. — Privar a Catalunya de la riquesa que podria crear-se si els diners donats a l'estranger s'invertissin dintre de Catalunya.

Segon. — Fomentar la riquesa del enemic, fent-lo així més fort per a mantenir la dominació a Catalunya.

El donar diners per a aitals fins és un veritable cas de traïció i és verament lamentable que molts catalans i àdhuc entitats on hi domina el sentiment catalanesc, acudeixin a tals subscripcions. Cal que els catalans tinguem cura de no ajudar al enemic amb cap mitjà que pugui més tard servir-li per lluitar contra nosaltres mateixos. I cal sobretot que els diners guanyats per catalans serveixin per a fer a Catalunya més gran i més forta, no per a enfortir a qui ens insulta, ens domina i ens desprecia.

La meua copa no és gran; però jo bec amb la meua copa.

A. DE MUSSET

ESMENTADOR

**Prensa nacionalista radical AVANT,
de Vilafranca del Panadés.**

La sentinella

En tots els moviments nacionalistes el desvetllament de la consciència popular és la tasca prèvia, elemental, a realitzar; perquè la plena manifestació de la personalitat nacional és el fonament bàsic de la reivindicació de la independència.

Però no és aquesta la feina exclusiva del Nacionalisme. Quan fracassen totes les temptatives prop de l'opressor per tal d'arribar a una solució harmònica, quan el tirà comença de posar entrebancs a la conquesta de cors patriotes, allavors per garantir, per salvaguardar el postulat nacional precisa la mobilització dels addictes. Es allavors que cal crear una força disciplinada, l'exèrcit alliberador.

La Història del Nacionalisme, en totes les seves planes, ens parla d'un escamot o escamots coordinats de patriotes que es llança a la lluita per la independència. Totes les èpoques han vist córrer la sang generosa dels nacionalistes, tots els països tenen els herois ignots, immolats per la Pàtria irre-dempta.

A Catalunya vivim el moment en què cal pendre un determini o altre: o resignar-se a suportar l'esclavatge o esdevenir lliures. Exhaustes totes les fórmules de concòrdia, fracassats tots els intents de resoldre el nostre problema per l'efusió cordial de l'enemic, no ens resta altre camí que el de l'independització.

Tots els moviments catalanistes han fet fallida. Fixem-nos en la recent demanda d'una migrada autonomia i veurem com la manca d'una força coercitiva motivà el fracàs. En canvi, ningú no pot negar que ha sigut aquesta mateixa força la que ha fet recíixer els patriotes dels Estats de darrera promoció. Cal, doncs, que escollim.

No som partidaris de l'apel·lació de la força *ab irato* o en un moment de desapassionament nacional: cal saber triar la oportunitat, però sí que es fa necessari que en fer la tria estiguem tots preparats.

Mentrestant, doncs, fem sentinella.

**EL PI DE LES TRES BRANQUES,
Berga.**

La evolució del Catalanisme

Aquells nacionalistes que es preocupin de la generació o elaboració de l'ideologia patriòtica han de sentir-se verament animats i fins entusiasmat al adonar-se de la radical transformació experimentada.

Ja veiem que'l nacionalisme presenta distints

caires i matisos: des dels que aplaudien el discurs anomenat de la Barceloneta, gaire bé el més minso, fins els que combreguen amb les teories de l'ESTAT CATALA, hi ha gran camp per córrer i ampla matèria per ésser sotmesa al anàlisi d'un tractadista de ciència política.

Però no pot ésser més cert que s'ha donat un gran pas endavant en la concepció de çò que volem per Catalunya els que ardentment glatim per la seva llibertat.

Quan s'incorporaren al moviment nacional d'esquerres els procedents del federalisme espanyol, el Nacionalisme, en un dels seus més radicals aspectes es nutria del programa exposat per En Pi en son projecte de Constitució espanyola de 1873. I ningú s'hauria atrevit a acusar an aquells factors de poc catalanistes.

No obstant, En Pi, àdhuc la seva gran avalor en tots conceptes, no era ni molt menys nacionalista. Sentia com el més gran espanyol d'avui, un gran amor per una Espanya gran i democràtica. Per mi, és més d'admirar en ell el seu cor d'home lliberal i honrat, que una visió clara de la realitat de la Península, i si hagués aconseguit al separatisme català l'hauria blasmat i combatut com el més vulgar dels nostres contemporanis.

Els Estats pactistes de son projecte no es basen en cap consideració de veritable nacionalitat. ¿Cóm podrà explicar-se en nostra doctrina, que en l'article primer es digui: *Componen la nación española los Estados de Andalucía, Alta, Andalucía Baja...*? Nació espanyola, inclouen-ti Catalunya, és agraviar el sentit essencial de nostra ideologia, i, en aquest punt, En Pi incorria en la més greu de les heretgies del Dret públic.

La divisió de l'Andalusia en alta i baixa, no és menys vituperable. ¿Quins elements ètnics, geogràfics, lingüístics, o altres, tingué en compte el pare del federalisme per a concebir tan arbitrària esquarteració d'aquella regió espanyola? En Pi feu sa llei amb la mirada a Espanya, no a Catalunya, i, per dit motiu, al parlar en el títol XIII, *De los Estados*, i reglar ses facultats, oblidà de concedir-los-hi una de les més elementals prerrogatives de tota nació, o sia la formació de son dret civil.

Per altra part i examinant sintèticament, valguí la paradoxa, les atribucions conferides als Poders públics de la Federació, mai podríem nosaltres transgir amb la merma de facultats que tal concessió significaria per Catalunya.

Com a extremista que soc, puc dir-vos que, de les 25 facultats enumerades en el Títol V, no'm veuria amb cor de deslligar-me'n d'una sola per a donar-la al poder federatiu.

El projecte, en resum, respira un aire de bondat humana, i de generositat altruista que admiren i entusiasmen, però no pot resistir l'examen senzill d'un estudiant de Dret polític, coneixedor d'Espanya, ni tampoc l'anàlisi d'un patriota català, perquè en son conjunt i en ses parts és francament espanyolista i contrari al nostre sentiment i al nostre credo polític.

No solament els federals han format els partits nacionalistes, sinó que l'era de la comunitat catalanista ha sortit de la Lliga i de l'Unió. ¿Quin decàleg animà als primers formants d'ambdues corporacions? No hi ha dubte que foren les Bases de Manresa, primera constitució donada a si mateixos pels patriotes.

Defectes més censurables trobem en les Bases, que en el Projecte d'En Pi, perquè al menys aquest treballava per Espanya francament, amb llealtat, i tenint-ne consciència, mentre que els ciutadans confeccionadors d'aquelles normes polítiques pensaven obrar exclusivament per casa nostra.

La base segona, parlant de la *Constitució Regional* catalana, ens entristirà i ens molestarà. En lloc s'usa el mot nació, sinó el de regió, parlant de Catalunya.

Per això els deia En Pi, des de *El Nuevo Ré-*

gimen: "A juzgarlos por las bases que en Manresa discutieron y firmaron los de Cataluña, son decididamente federales."

Les Bases semblen fetes més aviat per advocats que per catalans verament nacionalistes, doncs hi està més bé la reglamentació de les funcions que l'expressió d'un sentiment decididament nacional català. Per això les crec pitjor que el projecte d'En Pi, més conformat amb la finalitat que presidia sa creació. Els assembleistes de Manresa, demostraren ésser menys catalanistes que els assistents a la conferència de la Barceloneta, de no fa gaire.

Els vint anys transcorreguts des de 1873, deixaren marca en les Bases.

De les 23 facultats que En Pi Margall concedia al poder federal, els de Manresa ni treien disset, entré les quals es contaven emprèstits i deutes públics, còdigs, monedes, pesos i mesures, sanitat, fars, règim de navegació, instrucció universitària, contribucions i impostos, recrutament de l'exèrcit, mines, canals, etc., etc., reservades al poder regional.

Avui ja no ens satisfan les concessions previstes pel nostre primer còdig polític i ja parlem tots d'altra manera. Aquells bons i apacibles legisladors s'esfumen del record per a deixar pas a les Joventuts que es diuen "Acció Catalana", i "Estat Català". Les mentalitats regionalistes decandeixen de mica en mica, i els convençuts i els acèrrims contempen embadalits com va pujant de l'horitzó cap al firmament, visible i clara, l'anyorada Estrella solitària de la llibertat plena, absoluta i perfecta.

UN NACIONALISTA

Fem com tots els pobles particularistes. Fem com els nordamericans, com els anglesos; no li demanem res a l'Estat, no n'esperem res de les corporacions oficials burocràtiques, abstractes, filles del pensament del legislador; confiem sols en nostra obra individual, en les nostres forces, en les nostres ànsies de progrés i civilització i així, tot i essent molt individualistes en nostra cultura, ja veureu com succeirà una cosa meravellosa i extraordinària; ja veureu com sens donarvos-en compte es desenrotllarà entre nosaltres un sentit social, un sentit col·lectiu que només tenen ben desenrotllat els pobles particularistes.

Ildefons Suñol

Acció Nacionalista

El moviment polític a Catalunya, s'ha reduït aquestes darreres setmanes a propaganda electoral.

S'ha proclamat per l'article 29, i pel districte de Borges Blanques, el nostre capdill infadigable Francesc Macià. Fora d'aquesta nota, i la que dona "Acció Catalana" amb l'acte de presentació del seu candidat senyor Rovira i Virgili, es desprén d'aquesta darrera campanya electoral un deix de cansament i de fàstic del nostre poble a les baixes combinacions electorals.

Barcelona: Cal esmentar les festes que l'Associació Catalana d'Estudiants, estudiants de l'Uni-

versitat Nova, Esquerra Catalana d'Estudiants, celebraren, amb motiu de la festa nacional de Sant Jordi. Al lloc social de l'Esquerra del Aixamplis, s'hi celebrà un míting on hi parlaren Isern Dalmau, Roig i Pruna, Ventura Gasol i Rovira i Virgili, pels diferents sectors del nostre nacionalisme.

Gràcia-Barcelona. — "La Veu Graciense", portaveu del "Orfeó Gracienc", reproduceix el text del "Catecisme del jove patriota" i dedica el seu article de fons, dedicat al mateix. Vegi's la reproducció:

"L'Oficina de Redacció i propaganda de l'ESTAT CATALÀ ve de publicar amb aquest títol suggestiu una fulla volandera, a nostre entendre, de la més alta eficàcia. Es una bella taula de preceptes on les coses són dites amb la crua austeritat i amb la fermesa agosarada de la gent disposta al sacrifici. L'estil concís, genuí en la nostra llengua, li dona un sabor més racial encara. Des del primer mot a l'últim té el bleix esquenp de la tramuntana i el tò convincent d'una severa amonestació paternal. Sembla talment que, aquesta fulla, hagi sigut dictada per la veu rediviva de Jaume d'Aragó o del Comte d'Urgell: *Pensa que ets fill d'un poble que era el més lliure del món...*

El Catecisme del jove patriota va encapçalat amb unes robustes paraules inscrites al monument bastit als herois morts de 1870, al cementiri de Chambiere, a Metz: *Malaurat de mí! Em sobrava néixer per contemplar la runa del meu poble...* Quina ferventa devoció a la Pàtria tanquen aquestes lletres! Gosariem a dir que són el postulat de la teoria del martiri. L'home que les accepta contreu l'obligació de morir pel seu poble. Si li sobra l'haver nascut per veure l'humiliació de la seva raça, mentre la raça continui vexada deu estar amatent al sacrifici. Tandebò tots els nacionalistes ens les fessim nostres aquestes primeres paraules del Catecisme!

Proseguiríem gustosament el comentari si no creguéssim que ens en defèn el fet d'inserir en aquest mateix número una còpia fidel de la fulla a què ens venim referint. Només demanem que tots els nacionalistes la llegeixin i rellegeixin fins aprendre-se-la de cor. Que sigui espargida amb abundor per escoles, oficines i tallers. Deixon-drà, no ho dubtem, moltes consciències. Activarà voluntats. Farà tasca veritable d'alliberament, que no totes les cadenes són de ferro!

Borges Blanques. — Amb motiu de la proclamació del senyor Macià, es celebrà en aquesta vila un grandios míting patriòtic, en el que hi parlaren el senyor Pelegrí Llangost, de "La Tralla", Duran i Albesa, de la "F. D. N.", Pou i Sabater, de l'Esquerra Catalana i el candidat. Els amics que hi assistiren ens diuen que l'acte fou d'un entusiasme indescriptible, i durant tot el dia la vila de Borges, festejà al seu honradíssim representant.

El jurament

Una escena històrica
de la llibertat txeca

Un mes després, en un recó de la Lorena, en un d'aquests llocs gloriosos i humils; que serveixen l'anonimitat tot i després de la guerra. L'ala occidental dels batallons txecoslovacs és reunida per a rebre la bandera nacional del president de la República Francesa. Un camp trist, amb les arbrades

propres trossejades per les anteriors batalles. El riu serpenteja fins amagar-se al peu de les muntanyes. L'esperit del patriota Joan Ziska vola per l'espai. Si ell veïés aquest espectacle diria que cinc-cents anys són poca cosa per a canviar la figura política de l'humanitat. No vui descriure la pompa oficial d'aquesta cerimònia improvisada. Sols retinc a la memòria l'episodi espontani. Doncs aquí, talment a Roma, l'espontaneïtat ha revifat les costums del protocol i l'entusiasme popular s'ha vestit pròdig. La forma de jurament era llarga. Per fi, un oficial pronuncia les paraules: *Prisahame! — nosaltres jurem — que era comprés en el text del discurs. En aquest moment un crit unànim s'aixeca dels batallons. Es la veu del poble impacient que no ha tingut espera. El clam s'aixeca indòmit: Si jurem! Després, quatre mil fusells reten honor, després de cinc-cents anys a la bandera de Boèmia.*

ETIENNE FOURNAL

La nostra parla i el moviment catalanista arreu del món

Hi ha encara qui creu que la parla catalana és limitada en els terrenys de Catalunya, València, Rosselló i Mallorca.

Si aquest punt de vista no fos compartit per un gran nombre de catalans poc ens interessaria parlar-ne.

Per provar quan errada és aquesta apreciació posare mun fet que per la seva eloquència no necessita ésser comentat.

Nosaltres viatgem per terres del Migdia de França. Nostres afers ens porten a tractar amb gent de comerç. Fàcil vos fora creure que ens entenem per mitjà de la parla francesa. Doncs no és aixís. Ho fem en català la major part del temps.

Sempre que en aquesta gent s'els parla de Catalunya i de les seves aspiracions descobrim dins la seva ànima un embrió de catalanisme que pendria sens dubte consistència si Catalunya per fi lliure de la dominació de Castella, pogués desenrotllar sens obstacles ço que podríem dir-ne "el seu seny".

Llavors, quan el progrés moral i material es fes sentir de faísó a posar-nos amb marcada superioritat a la ficció espanyola fent de nostra casa un espill en el que podessin veure inclòs les nacions europees, aquests països de raça germana, s'assoociarien al menys de cor i d'esperit a nostra gran obra.

Això no vol pas dir que podria operar-se una ràpida transformació i que l'unió de ço que té una semblança a nostres coses, pogués fer-se en el terreny polític i econòmic. Ni crec que així ho pensi cap català.

Nostra modesta intenció és només posar de manifest a tots aquests mals catalans que d'una faísó sistemàtica s'esforcen a sostenir que nostra parla esdevé inútil del moment que hom passa de falses, que les coses no són tan petites com petites són les seves concepcions i que més enllà de la Catalunya

hi ha una altra Catalunya ai més enllà pot ésser encara una altra... qui sap? Es que per ventura el fet d'ésser millor mirat com a català que com a espanyol arreu del món, no ens dona el dret de creure en una Catalunya espiritual, invisible, si es vol més palpable.

Donem un cop d'ull somerament an els països que podríem dir-ne els més importants del món i tractem d'analitzar-hi el moviment catalanista.

França, l'hospitalària França, és la que més ha mantingut ben alt l'honor d'ésser la primera en recullir els martres d'un ideal que per lo noble ha aterrat per a sempre el prestigi de que podien gaudir els esbirros castellans.

Des de molts anys en aquest Perpinyà de nostres amors i de tendres recordances i ha hagut catalanistes que si bé no han tingut un "Casal" que'ls servís de sopluig i els permetés de comunicar-se lliurement les seves pensades, quant menys ha mantingut ferma l'idea de pàtria catalana afirmant solemnement llurs drets en tota ocasió.

Més tard aquesta petita legió va ésser reforçada de nous i valiosos elements quins elements varen fer la caiguda a la balança per poder formar un "Casal Català", on per fi vàrem poder escriure i parlar com a casa.

Han vingut nous elements encara donant-li un impuls màxim a nostra obra i avui podem afirmar que Catalunya tota té a Perpinyà un nucli d'entusiastes defensors que primer moriria gloriósament (i els catalans compendran ça que això vol dir) abans de conformar-se a ésser espanyols.

De París ja quasi no cal parlar-ne, ja que l'obra empresa per nostres germans allí és tan gran i tan coneguda de tots els bons patriotes, que sols farem remarcar que amb la preciosa cooperació del simpàtic Grop d'Acció Radical Catalana poden feina de debó.

Què dir de l'Havana on tenim infranquejable la Bastilla que tots els Alfons, els Felips junts no són capaços de pendre?

I de Nova York i de Santiago de Xile i de Buenos Aires?

Per tot el catalanisme surgeix amb ímpetu, ferm, fort. Per tot arreu nostres drets són reconeguts. Al migdia de França es parla català, a l'interior es don preferència a les coses catalanes. A l'Amèrica generalment de niçaga castellana es crida a plens pulmons: Justícia a Catalunya!

Què esperen aquells catalans indiferents?

Abril 1923 (Perpinyà)

ESTAT CATALÀ

Sortirà quinzenal
Subscripció a Catalunya
3 pessetes semestre

S'admeten donatius per a estendre nombres francs